

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2021/009 van 12 februari 2021

INLEIDENDE SAMENVATTING

Niet-begeleide minderjarige vreemdeling (NBMV) – Plaatsing in een instelling – Betaling aan de jongere als begunstigde – Terugvordering 2/3 kinderbijslag – Jeugdhulp – Afzien van terugvordering

De Geschillencommissie oordeelt dat voor een niet-begeleide minderjarige vreemdeling die in een instelling geplaatst is, het 2/3 van de kinderbijslag overeenkomstig de toepasselijke wettelijke bepalingen en expliciete administratieve onderrichtingen dient toe te komen aan Jeugdhulp; echter beslist de Geschillencommissie eveneens dat de uitbetalingsactor dient te onderzoeken of al dan niet kan worden afgezien van terugvordering ten aanzien van de jongere.

OPGROEIEN REGIE

GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2021/009

12 februari 2021

REPERTORIUMNR. GC/20/A0103

INZAKE : ....., verblijvend in de instelling .....,
vertegenwoordigd door meester ....., advocaat, ...

- Verzoeker -

TEGEN : .....

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop

Gelet op het verzoekschrift dat door meester ..... namens verzoeker bij de Geschillencommissie werd ingediend per e-mail van 27 augustus 2020;

Gelet op de beslissing betreffende de ontvankelijkheid van de Geschillencommissie van 4 oktober 2020 waarbij aan verzoeker werd meegedeeld dat zijn verzoek ontvankelijk is;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen mondeling konden verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde konden laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch de verzoeker, noch de verwerende partij, gevraagd heeft gehoord te worden;

Gelet op het feit dat de zitting digitaal is doorgegaan, gelet op de geldende maatregelen omwille van COVID-19;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak

Verzoeker ..... is als niet-begeleide minderjarige vreemdeling in België aangekomen en verblijft tot heden in de instelling .....

Verwerende partij heeft het recht op Groeipakket voor verzoeker vastgesteld voor de periode **vanaf 1 oktober 2019. Het Groeipakket werd in eerste instantie tot en met 31 maart 2020 volledig aan hemzelf uitbetaald.**

Nadat verwerende partij door Opgroeien (Jeugdhulp) op **16 april 2020** in kennis werd gesteld dat verzoeker was geplaatst in de instelling ..... van **22 februari 2018 tot 28 april 2020**, werd het Groeipakket voor de maand april 2020 voor 2/3e aan Fonds Jongerenwelzijn en voor 1/3e aan verzoeker zelf betaald, zoals bepaald in het plaatsingsbericht.

Op 8 mei 2020 heeft verwerende partij aan Opgroeien (Jeugdhulp) gevraagd of verzoeker ook vanaf mei 2020 was geplaatst en meegedeeld dat de betaling van het 2/3e van het Groeipakket aan verzoeker voor de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 maart 2020 als zijnde te goeder trouw werd beschouwd.

Opgroeien (Jeugdhulp) heeft op 15 mei 2020 aan verwerende partij meegedeeld niet akkoord te kunnen gaan met het feit dat voormelde betalingen als zijnde te goeder trouw werden beschouwd vermits er reeds op **17 april 2018** een plaatsingsbericht werd bezorgd met **22 februari 2018** als ingangsdatum van de plaatsing en de vermelding dat 1/3 van de kinderbijslag aan verzoeker kon toekomen.

Hoewel verwerende partij dit plaatsingsbericht d.d. 17 april 2018 nooit zou hebben ontvangen en zij toen ook nog niet over een dossier op naam van verzoeker beschikte, heeft verwerende partij de betalingen herzien en daarbij het 2/3e van het Groeipakket dat aan verzoeker werd uitbetaald voor de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 maart 2020, ten bedrage van in totaal € 652,80, van hem teruggevorderd bij beslissing van 28 mei 2020.

Ingevolge het verlies van verblijfsrecht van verzoeker, kon er uiteindelijk met ingang van 1 mei 2020 geen Groeipakket meer worden toegekend.

3. Standpunt van verzoeker

In het verzoek van 27 augustus 2020 heeft meester ..... de grieven van verzoeker als volgt verwoord:

“Ik treed op als raadsman van de jongere ....., geboren op ..... te ..... (zonder NN doch DVZ nr .....) die momenteel nog steeds verblijft in de instelling .....

Cliënt is naar België gekomen en heeft hier een asielaanvraag ingediend als niet begeleide minderjarige waarbij hem een voogd werd aangewezen.

Gezien deze jongeren geen familiebanden heeft om in België op terug te vallen, was de enige optie voor hem om in een tehuis voor jongeren te verblijven.

Deze jongere wordt nu plots geconfronteerd met een terugvordering van zogenaamde onterechte betalingen die hem zouden zijn uitgekeerd m.b.t zijn groeipakket.

Men baseert zich op het gegeven dat door zijn plaatsing 2/3 diende te worden uitbetaald aan Jongerenwelzijn.

Ten eerste heeft deze jongeren hier zelf geen enkele fout begaan.

Ten tweede heeft deze jongere geen middelen om het gevorderde bedrag van € 652,80 sinds oktober 2019 terug te betalen.

Dergelijke retroactieve vordering is dan ook zeer onrechtvaardig.

Alle uitgekeerde bedragen dienden om ..... toe te laten de stap te zetten naar Autonom Wonen, en dat in verdere begeleiding door .....

Verder is de jongere ..... zelf werkbereid en kon een arbeidscontract tekenen dat was ingegaan op 01/02/2020 doch tengevolge van de lockdown werden alle arbeidscontracten in het kader van deeltijds onderwijs, stopgezet waardoor hij geen extra inkomen kon verwerven .

..... meldt mij overigens dat een andere jongere tevens in begeleiding bij hen en ten onrechte een Groeipakket uitbetaald kreeg op 01/03/2020 een beslissing kreeg van niet terugvordering.

Mag ik U dan ook verzoeken geen terugvordering toe te passen gezien deze specifieke omstandigheden en de beslissing dan ook te herzien?"

4. Standpunt en argumentatie van verwerende partij

Bij e-mail van 22 december 2020 deelde verwerende partij het volgende mee:

"Op vraag van de organisatie ..... dd. 02 juli 2019 opent ..... een onderzoek naar het recht op Groeipakket voor de jongere ..... Het betreft een niet-begeleide minderjarige, en het vraagt enige tijd om het dossier te vervolledigen. Uiteindelijk kan begin 2020 het recht worden vastgesteld vanaf oktober 2019. De maanden oktober, november en december 2019, en januari 2020 worden op 06 februari 2020 betaald, telkens voor een bedrag van 163,20 euro. De maanden februari en maart 2020 worden op de maandelijkse betaaldagen betaald. Al deze betalingen worden uitgevoerd op het rekeningnummer dat ons door de jongere als begunstigde voor zichzelf werd meegedeeld.

Op 16 april 2020 ontvangt ..... een plaatsingsbericht D227, met vermelding van begindatum plaatsing op 22/02/2018. Vanaf april 2020 wordt de betaling uitgevoerd volgens de verdeling 1/3 – 2/3, conform art 68§2 Decreet Groeipakket, en art 8 BVR Begunstigden. In de loop van de maand april evolueert de verblijfssituatie van de heer ..... ongunstig, met een verval van verblijfsecht op 28 april 2020. Het recht op Groeipakket eindigt dus ook 30 april 2020.

Ondertussen betwist Jongerenwelzijn de periode vóór 01 april 2020. .... beweert de periode 01 oktober 2019 tot 31 maart 2020 te goeder trouw te hebben betaald, op basis van het plaatsingsbericht dat pas op 16 april 2020 werd bezorgd (zie bijlage). De dienst Jongerenwelzijn kan echter plots ook nog een eerder plaatsingsbericht dd 17 april 2018 voorleggen (zie bijlage). Het is

onduidelijk aan welke instelling dit plaatsingsbericht werd verzonden, er staat namelijk geen geadresseerde op.

Niettemin heeft ..... beslist om, conform de [Mededeling A/2bis](#) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket, een saldo ten nadele van de heer ..... op te maken (1. Betaling te goeder trouw). De plaatsing werd wel degelijk meegedeeld aan de sector, het bericht werd niet tijdig verwerkt.

Op basis van de voorliggende gegevens ziet ..... geen mogelijkheid zijn beslissing te herzien. De terugvordering wordt gehandhaafd.”

5. Beoordeling ten gronde

Verzoeker betwist de opportuniteit van de terugvordering door verwerende partij van ‘zogenaamde onterechte betalingen’ van 2/3^e van het Groeipakket voor de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 maart 2020 bij beslissing van 28 mei 2020, vermits hij zelf geen enkele fout zou hebben begaan en hij niet de financiële middelen heeft om het bedrag van € 652,80 terug te betalen.

Er dient derhalve te worden bepaald of het 2/3^e van het Groeipakket voor voormelde periode al dan niet effectief ten onrechte aan ..... werd uitbetaald, desgevallend of het desbetreffende bedrag al dan niet terecht wordt teruggevorderd en in ondergeschikte orde desgevallend of al dan niet van terugvordering kan worden afgezien.

5.1. Toepasselijke bepalingen - betalingsregels voor kinderen geplaatst in een instelling

De bepalingen van artikel 68 Groeipakketdecreet stellen betreffende kinderen die zijn geplaatst in een instelling het volgende:

*“§1. Als een rechtgevend kind door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling wordt geplaatst, wordt de uitbetaling van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2, met uitzondering van het startbedrag geboorte en het startbedrag adoptie, **verdeeld tussen de instelling en de begunstigden.***

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de toekennings- en verdelingsregels, vermeld in paragraaf 1, van de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, vermeld in paragraaf 1, tussen de instelling en de begunstigden. De Vlaamse Regering kan hiertoe ook de overheid aanduiden aan wie het deel van de toelage bestemd voor de instelling dient te worden toegekend.

§3. Iedere belanghebbende, waaronder ook de instelling, de begunstigden en de bijslagtrekkende worden begrepen, die niet akkoord gaat met de bestemmingsregels tot aanwijzing van de begunstigden, kan de bevoegde rechtbank om een afwijking in het belang van het kind verzoeken. De bevoegde rechtbank kan in het belang van het kind oordelen dat de gehele gezinsbijslag die toekomt aan de begunstigde of een deel ervan wordt uitbetaald op een rekeningnummer dat op naam van het rechtgevende kind staat. De meest gerede partij bezorgt de gerechtelijke uitspraak aan de uitbetalingsactor.”

In toepassing van de bepalingen van artikel 68, § 2 Groeipakketdecreet worden in artikel 8 BVR van 29 juni 2018 houdende nadere regels betreffende de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BVR Begunstigden) de toepassings- en verdelingsregels als volgt bepaald:

“De gezinsbijslagen, vermeld in boek 2, deel 1, van het decreet van 27 april 2018, verschuldigd voor een rechtgevend kind dat door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling is geplaatst, worden voor twee derde aan die instelling en voor één derde aan de begunstigten betaald.

Als een rechtgevend kind ten laste van het Agentschap Jongerenwelzijn wordt geplaatst, wordt, in afwijking van het eerste lid, twee derde van de gezinsbijslagen aan het Fonds Jongerenwelzijn uitbetaald.

De minister bepaalt de nadere regels voor de toepassing van de verdeelsleutel, vermeld in het eerste lid.”

Als nadere regel voor de toepassing van de verdeelsleutel in uitvoering van artikel 8, laatste lid BVR Begunstigden, werd bij Ministerieel besluit van 15 maart 2019¹ bepaald dat:

“De begunstigten van het een derde, vermeld in artikel 8, eerste lid, van het besluit van 29 juni 2018, zijn de begunstigten van voor de plaatsing, vermeld in boek 2, deel 4, titel 1, hoofdstuk 1, van het decreet van 27 april 2018, tenzij er een andersluidende beslissing van de jeugdrechtbank of de plaatsende overheid is.”

5.2. Toepassing in casu – administratieve praktijk

In casu blijkt dat verzoeker voor hij meerderjarig werd op 28 april 2020, via Jeugdhulp (vroeger Agentschap Jongerenwelzijn) in de instelling ..... was geplaatst van 22 februari 2018 tot 28 april 2020.

Er werd dienaangaande voor het eerst door Jeugdhulp (toen nog Agentschap Jongerenwelzijn) een plaatsingsbericht (D227) afgeleverd op 17 april 2018 waarbij werd vermeld dat 2/3e van de kinderbijslag aan het Agentschap (Fonds) Jongerenwelzijn diende te worden uitbetaald. Dit plaatsingsbericht werd bezorgd aan de dienst Monitoring van het toenmalige Famifed.

Vermits verwerende partij slechts een eerste aanvraag om kinderbijslag/Groeipakket op naam van verzoeker ontving op 2 juli 2019, bleek dit plaatsingsbericht voor verwerende partij niet beschikbaar te zijn.

Verwerende partij heeft uiteindelijk begin 2020 het recht op Groeipakket voor verzoeker kunnen toekennen met ingang van 1 oktober 2019.

Vermits verwerende partij op dat ogenblik niet op de hoogte was dat de plaatsing van verzoeker via Jeugdhulp (Agentschap Jongerenwelzijn) verlopen was, werd geen toepassing gemaakt van voornoemde bepalingen van artikel 68, § 1 Groeipakketdecreet en artikel 8, 2e lid BVR Begunstigden en heeft verwerende partij het Groeipakket integraal aan verzoeker zelf uitbetaald (in toepassing van de bepalingen van artikel 57, § 3 Groeipakketdecreet).

Verwerende partij ontving op 16 april 2020 van Jeugdhulp twee plaatsingsberichten met dezelfde vermelding omtrent de bestemming van het 2/3e van het Groeipakket, betreffende de periode van 22 februari 2018 tot 14 januari 2020 en van 15 januari 2020 tot 28 april 2020.

---

¹ Ministerieel besluit van 15 maart 2019 houdende de nadere regels voor de aanwijzing van de begunstigten van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Ingevolge de ontvangst van deze plaatsingsberichten werd het Groeipakket voor de maand april 2020 overeenkomstig uitbetaald: 2/3e aan Jeugdhulp en 1/3e aan verzoeker.

De betaling van het Groeipakket voor de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 maart 2020 werd aanvankelijk door verwerende partij beschouwd als zijnde te goeder trouw betaald aan verzoeker.

Slechts nadat verwerende partij via Jeugdhulp in kennis werd gesteld van het feit dat er reeds eerder, op 17 april 2018, een plaatsingsbericht werd afgeleverd, is verwerende partij overgegaan tot terugvordering van het 2/3e van het Groeipakket ten aanzien van verzoeker bij beslissing van 28 mei 2020 en tot betaling van dit 2/3e aan Jeugdhulp.

Volgend op een overleg tussen Jongerenwelzijn (huidig Opgroeien – Jeugdhulp), Kind & Gezin (huidig Opgroeien regie) en Agentschap Uitbetaling Groeipakket (VUTG) op 28 februari 2019, heeft het VUTG bij Mededeling nr. A/2 van 11 april 2019 (betreffende ‘Gegevensuitwisseling met Jongerenwelzijn – Kinderen geplaatst in een instelling’) volgende administratieve richtlijn betreffende het principe ‘betaling te goeder trouw’ in het kader van de verwerking van plaatsingsberichten van Jeugdhulp gepubliceerd:

I. “Achterstand in verwerking van de berichten en het principe te goeder trouw

Er wordt vastgesteld dat de uitbetalers, door de huidige specifieke problematiek bij de transitie, achterstand hebben in de verwerking van de berichten. Dit kan resulteren in onverschuldigde betalingen en terugvorderingen.

*Wat betreft de **onterechte betalingen uitgevoerd als gevolg van de laattijdige behandeling door de uitbetaler kan de goeder trouw niet worden ingeroepen**. Deze betalingen dienen geregulariseerd te worden, met betaling van het 2/3de aan Jongerenwelzijn.*

*De **termijn voor de verwerking van 30 dagen** blijft behouden en begint te lopen **vanaf de ontvangst van het bericht door de bevoegde uitbetaler, een andere uitbetaler (bij doorzending) of door het AUG, waarbij deze als één gemeenschap beschouwd worden.***

Bij Mededeling nr. A/2bis van 23 oktober 2019 (‘Plaatsingsberichten van Jeugdhulp (Jongerenwelzijn) heeft het VUTG daaropvolgende aanvulling gegeven:

“Enkel ten aanzien van de betalingen uitgevoerd voordat de plaatsing aan de sector van de gezinsbijslag is meegedeeld, kan de betaling te goeder trouw worden ingeroepen.

*De sector gezinsbijslag bestaat **niet alleen uit de 5 uitbetalingsactoren maar ook uit het Agentschap Uitbetaling Groeipakket en Opgroeien regie**. De sector **gezinsbijslag vormt een gemeenschap waar de ene voor de andere handelt**.*

Zodra de plaatsing van een kind in een instelling aan de sector gezinsbijslag is meegedeeld dient de verdelwijze 1/3 – 2/3de te worden toegepast; zelfs wanneer door omstandigheden binnen de sector gezinsbijslag het plaatsingsbericht met vertraging bij de bevoegde uitbetalingsactor terecht komt.

*De **verzenddatum op het plaatsingsbericht geldt als datum waarop de plaatsing aan de sector gezinsbijslag is meegedeeld**: zie aangeduide datum op het plaatsingsbericht in bijlage.*

Wanneer het plaatsingsbericht pas met vertraging (buiten de voorziene behandelingstermijn van 30 dagen) wordt behandeld, dienen de betalingen te worden geregulariseerd. Het debetsaldo dat daar uit voortvloeit wordt als een debet B geboekt, waarbij een inhoudingspercentage van 10% van toepassing is.

Deze richtlijnen zijn **onmiddellijk van toepassing op alle nog af te handelen plaatsingsberichten D227.**

Door bijzondere omstandigheden zijn de afgelopen maanden tussen 24 juli 2019 en begin oktober 2019 een aantal plaatsingsberichten met vertraging door Opgroeien regie doorgestuurd aan de bevoegde uitbetalingsactor. Voorgaande richtlijnen zijn op vraag van Jeugdhulp eveneens van toepassing op de reeds afgehandelde gevallen: de betalingen dienen te worden geregulariseerd.

Voorbeeld

Plaatsing van een kind op 22 juni 2019. Voor de plaatsing werd de gezinsbijslag aan de moeder betaald.

Plaatsingsbericht D227 doorgestuurd aan de sector gezinsbijslag op 10 augustus 2019.

Ontvangst D227 door de bevoegde uitbetalingsactor op 8 oktober 2019

Regularisatie van de betalingen

- *Herberekening van het verschuldigde bedrag vanaf de begindatum van de plaatsing, zijnde 22 juni 2019.*
- *Betaling voor juli 2019 op 8 augustus te goeder trouw aan de moeder.*
- *Regularisatie van de betalingen: toepassing verdeelwijze 1/3 – 2/3 vanaf de betalingen voor augustus 2019 en boeking van het te veel betaalde aan de moeder als debet B.”*

Na de betwiste beslissing van verwerende partij d.d. 8 mei 2020 volgde nog een Toelichtingsnota nr. 16 van 2 oktober 2020 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket ('Plaatsing in een instelling'), waarin voormelde invulling van het begrip 'betaling te goeder trouw' in het kader van de verwerking van plaatsingsberichten werd bevestigd:

“Bij een plaatsing in een instelling via Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn), wordt de plaatsing en de beslissing over de bestemming van het 1/3de steeds meegedeeld aan de hand van een officieel plaatsingsbericht (D227) dat alle nodige informatie bevat, zoals de:

- *melding van plaatsing: gegevens geplaatst kind (naam, rijksregisternummer, etc.), adres voorziening, gegevens plaatsende instantie, begindatum plaatsing (en eventueel einddatum);*
- *melding bij wijziging plaatsing: vb. verandering van instelling, verlenging van plaatsing;*
- *melding einde plaatsing;*
- *beslissing over de betaling van het 1/3de of wijziging van het 1/3de.*

Dit bericht is de authentieke bron. De gegevens in de D227 zijn in principe correct en volledig. Er wordt bijgevolg geen bijkomend formulier P3 (of gelijkaardig formulier) meer verstuurd naar de instelling om de gegevens te verifiëren.

De dispatching van de plaatsingsberichten gebeurt door het Agentschap Opgroeien. Wanneer een uitbetalingsactor een D227 ontvangt en niet (meer) bevoegd is voor het dossier, dan wordt de D227 onverwijld doorgestuurd naar de bevoegde uitbetalingsactor met plaatsingen@opgroeien.be in CC.

Als de begunstigden meedelen dat zij niet akkoord zijn met de gegevens in de D227, dienen zij zelf contact op te nemen met Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn) zodat een verbeterde D227 kan gestuurd worden.

De D227 kan vermelden dat het 1/3de moet worden betaald:

- *aan de begunstigde(n) voor de plaatsing;*
- *op een geblokkeerde rekening op naam van het kind;*
- *aan een specifiek vermelde persoon: dit kan een ouder/opvoeder zijn of een bij naam genoemde persoon.*

Daarnaast is het ook mogelijk dat er geen bestemming van het 1/3de wordt vermeld.

Dit wordt verder toegelicht in punt 3 - De beslissing over de betaling van het 1/3de.

Wanneer de consulent een D227 ontvangt waarin er een nieuwe beslissing over het 1/3de staat vermeld, dan wordt deze wijziging toegepast vanaf de maand van ontvangst van de D227, rekening houdend met een eventuele wijziging van begunstigde(n). Wanneer er sprake is van een wijziging van begunstigde, dan gaat de wijziging in vanaf de maand volgend op het vonnis, de beschikking of de beslissing Toegangspoort.

Als de D227 een einddatum in de toekomst bevat en er wordt geen bericht van verlenging ontvangen dan stopt de plaatsing op de einddatum.

Wanneer de D227 geen einddatum bevat dan loopt de plaatsing door.

*De **verwerkingstermijn van 30 kalenderdagen** blijft behouden en begint te lopen vanaf de ontvangst van de D227 (= verzenddatum vermeld op D227). **Bij laattijdige verwerking van de D227 door de uitbetalingsactor kan de te goeder trouw niet worden ingeroepen. Deze betalingen dienen geregulariseerd te worden, met betaling van het 2/3de aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn).***

Gezien in casu het plaatsingsbericht d.d. 17 april 2018 door het Agentschap Jongerenwelzijn aan Famifed werd afgeleverd, dient deze plaatsing in het licht van de richtlijnen uit de Mededelingen van het VUTG nrs. A/2 en A/2bis, op het ogenblik van de aanvraag tot het verkrijgen van het Groeipakket d.d. 2 juli 2019 te worden beschouwd als zijnde uitvoerbaar door verwerende partij binnen de voorziene termijn van 30 kalenderdagen.

Het plaatsingsbericht d.d. 17 april 2018 dient dan immers te worden beschouwd als zijnde gekend bij de 'sector gezinsbijslag' vermits het als gekend dient te worden beschouwd bij minstens 1 instelling die deel uitmaakt van deze sector (cf. Mededeling nr. A/2bis van 23 oktober 2019: "**De sector gezinsbijslag bestaat niet alleen uit de 5 uitbetalingsactoren maar ook uit het Agentschap Uitbetaling Groeipakket en Opgroeien regie. De sector gezinsbijslag vormt een gemeenschap waar de ene voor de andere handelt.**").

Vermits verwerende partij geen gevolg heeft kunnen geven aan het plaatsingsbericht d.d. 17 april 2018 binnen de 30 dagen na de ontvangst van de aanvraag om Groeipakket en er slechts voor de maand april 2020 2/3^e van het Groeipakket aan Jeugdhulp werd uitbetaald, kan de betaling van dit 2/3 aan verzoeker in toepassing van voormelde mededelingen van het VUTG niet worden beschouwd als zijnde te goeder trouw uitgevoerd zodat de overeenkomstige bedragen alsnog met terugwerkende kracht aan Jeugdhulp dienden te worden uitbetaald en van verzoeker te worden teruggevorderd.

Er dient derhalve te worden besloten dat verwerende partij op basis van de haar beschikbare en gekende gegevens, steeds de wettelijke bepalingen en administratieve richtlijnen ter zake correct heeft toegepast en dat verzoeker ten onrechte 2/3e van het Groeipakket heeft ontvangen voor de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 maart 2020.

5.3. Opportuniteit van de terugvordering

Hoewel bovengenoemde Mededeling nr. A/2 van het VUTG voor de uitbetalingsactoren de richtlijn bevat dat *“de betalingen dienen geregulariseerd te worden, met betaling van het 2/3 aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn)”* indien de betaling niet als zijnde te goeder trouw kan worden beschouwd, mag bij een terugvordering ten aanzien van de betrokkene de toepassing van de bepalingen van artikel 92, § 1, 1e en 2e lid Groeipakketdecreet (*cf. infra*) niet uit het oog worden verloren.

5.3.1 Algemene principes

- **Artikel 1376 BW en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:**

Conform de bepalingen van artikel 1376 BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigd heeft ontvangen.

In dezelfde zin bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet:

“Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

- **Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, §1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet:**

De bepalingen van artikel 92, § 1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De Memorie van toelichting betreffende het Groeipakketdecreet bevat hierover de volgende toelichting:

“Dit artikel regelt de situatie waarin een beslissing van een uitbetalingsactor aangetast is door een juridische of materiële fout.

De uitbetalingsactor die een juridische of materiële fout vaststelt, trekt de oorspronkelijke beslissing in en neemt een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op datum van de oorspronkelijke beslissing.

Van bovenstaand principe wordt afgeweken wanneer de fout te wijten is aan de uitbetalingsactor en het bedrag waarop de begunstigde recht heeft op grond van de nieuwe beslissing kleiner is dan wat aanvankelijk was toegekend. In dat geval heeft de nieuwe beslissing enkel uitwerking voor de toekomst. De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken.

Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- Rechtspraak en administratieve praktijk:

Voor het hiernavolgende referentiekader inzake rechtspraak en administratieve praktijk kan verwezen worden naar de beslissingen met de nummers 2019/017 d.d. 22.11.2019 en 2020/A023 d.d. 27 november 2020 van de Geschillencommissie, waarbij reeds kennis werd genomen van dit referentiekader. De Geschillencommissie merkt op dat bij gebreke aan gedetailleerde nieuwe administratieve onderrichtingen in het kader van het Groeipakketdecreet, er hierna wordt verwezen naar de administratieve onderrichtingen in het kader van de AKBW die gold tot 31.12.2018. Vanuit het VUTG werd intern reeds gecommuniceerd dat de vroegere richtlijnen, in de mate ze niet in tegenspraak zijn met het Groeipakketdecreet, nog instructief kunnen zijn.

Tot en met 31 december 2018 golden onder de toepassing van de federale Algemene Kinderbijslagwet gelijklopende bepalingen, terug te vinden in artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde (ingevoerd bij Wet van 11 april 1995 – verder HSV genoemd) die stellen dat:

‘Wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, neemt de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.

*Onverminderd de toepassing van artikel 18, heeft de nieuwe beslissing, **indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.***

*Het vorige lid is niet van toepassing indien de sociaal verzekerde weet of moest weten, in de zin van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, **dat hij geen recht heeft of meer heeft op het gehele bedrag van de prestatie.**’*

In dit kader kan wat betreft de voormelde bepalingen van artikel 17 HSV worden verwezen naar de reeds bestaande rechtspraak waar zich een duidelijke tendens voordeed om te concluderen dat de sociaal verzekerde gelet op de complexiteit van de regelgeving niet kan geacht worden te weten of te moeten weten dat hij/zij al dan niet recht had op het onverschuldigde bedrag wanneer hij/zij te goeder trouw was en dat hij/zij erop mag vertrouwen dat de sociale zekerheidsinstelling de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Omgekeerd werd doorgaans geoordeeld dat er wél tot terugvordering kan worden overgegaan indien de sociaal verzekerde niet te goeder trouw was, waaromtrent de bewijslast bij de sociale zekerheidsinstelling ligt (zie bvb. arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 15 maart 2013 A.R. 2012/AH/227; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Nijvel, afdeling Waver van 28 juli 2015 A.R. 14/3052/A; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Gent, afdeling Sint-Niklaas van 16 januari 2015 A.R. 14/1092/A en arrest van het Arbeidshof te Luik, afdeling Luik van 7 mei 2018 A.R. 2017/AL/122).

In de administratieve praktijk werd er door de kinderbijslagfondsen bij de toepassing van de bepalingen van artikel 17 HSV eveneens naar gestreefd om bij een fout van het kinderbijslagfonds enkel terug te vorderen indien het vermoeden van de goede trouw van de sociaal verzekerde kon worden weerlegd (zie de circulaire omzendbrief CO nr. 1402 van 26 februari 2015).

Betreffende de bepaling van de goede trouw kan worden verwezen naar de circulaire omzendbrief CO nr. 1360 van 20 juli 2006 (administratieve onderrichting FAMIFED), punt 2.2 waar wordt gesteld:

'De wet wilde een sociaal verzekerde die te goeder trouw was, selectief beschermen tegen foutieve handelingen van de administratie. Deze voorwaarde van goede trouw is enkel vervuld wanneer de sociaal verzekerde niet kon twijfelen aan de gegrondheid van de beslissing tot uitbetaling die ten onrechte werd genomen ten opzichte van hem.

De wettekst die het feit van 'weten of moeten weten' voorziet, duidt aan dat men het standpunt moet innemen van een sociaal verzekerde die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding', en niet dat van de concrete sociaal verzekerde die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit geen weerslag dat de concrete sociaal verzekerde het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden.

De materie zal geval per geval moeten geëvalueerd worden.

Als algemene regel kan men stellen dat de bijslagtrekkende 'wist of moest weten' als hij:

- een/de onverschuldigde bijslag ontving wegens frauduleuze handelingen of valse of bewust onjuiste verklaringen afgelegd door hem;*
- voor de onverschuldigde betaling bijzondere of algemene informatie had (controleformulieren met precisies over een bepaalde situatie die de sociaal verzekerde kende) die de pertinentie weerlegt van de later ten onrechte genomen beslissing tot toekenning;*
- wegens de aard van de betaling zelf (o.a. dubbele betaling van een zelfde bedrag aan kinderbijslag voor eenzelfde periode; kennisgeving van de toekenning van een sociale toeslag terwijl de rechthebbende zich niet in een dergelijke situatie bevindt,...) onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het onverschuldigde karakter van de betaling.'*

5.3.2. Toepassing van voormelde principes in casu

Mogelijke juridische of materiële fout van verwerende partij

Er kon reeds worden besloten dat verwerende partij op basis van de haar beschikbare en gekende gegevens, steeds de wettelijke bepalingen en administratieve richtlijnen ter zake correct heeft toegepast (cf. supra - 5.2).

Vermits verwerende partij op het ogenblik van de toekenning van het Groeipakket voor de periode van 1 oktober 2019 tot en met 31 maart 2020 niet op de hoogte was dat verzoeker in de instelling ..... was geplaatst via Jeugdhulp en daardoor 2/3^e aan deze laatste i.p.v. aan verzoeker diende te worden betaald, kan het ten onrechte aan verzoeker betaalde 2/3^e niet worden beschouwd als zijnde het gevolg van een fout van verwerende partij zelf.

Bijgevolg kunnen de bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet in casu geen toepassing vinden.

5.4. Afzien van terugvordering

In het verzoek d.d. 28 augustus 2020 wordt uitdrukkelijk geargumenteed dat verzoeker niet de financiële middelen heeft om het door verwerende partij bij beslissing van 28 mei 2020 teruggevorderde bedrag van € 652,80 terug te betalen.

De bepalingen van artikel 13, 1^e t.e.m. 3^e lid van het 'BVR van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BVR Rechten en plichten begunstigden)' stellen dat:

“De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangsbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

- 1° te goeder trouw zijn;*
- 2° zich in een onzekere financiële situatie bevinden.*

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid ontvangen heeft.”

De Bisnota van de leden van de Vlaamse Regering bevat de volgende toelichting betreffende voormeld artikel 13:

“Op basis van artikel 103, §2, van het Groeipakketdecreet, worden in dit artikel de bijkomende voorwaarden voor het afzien van de terugvordering van onverschuldigde betalingen verder uitgewerkt. Met dit artikel wordt de huidige procedure gebaseerd op de Circulaire Omzendbrief 1346 verder gezet.

Zo kan de uitbetalingsactor afzien van de terugvordering van een onverschuldigde betaling op vraag van de schuldenaar wanneer deze te goeder trouw is.”

De Circulaire Omzendbrief 1346 waarnaar verwezen wordt, bevat de administratieve onderrichtingen die golden ten aanzien van de kinderbijslagfondsen onder de toepassing van de Algemene Kinderbijslagwet (AKBW).

Er kan worden verwezen naar volgende passages uit deze CO 1346 inzake de algemene principes inzake de terugvordering alsook het begrip 'goede trouw' dat overeenkomstig voormeld artikel 13, 2^e en 3^e lid BVR Rechten en plichten begunstigden, bepaalt of er kan afgezien worden van terugvordering:

"1. Grondregel dat ten onrechte betaalde uitkeringen teruggevorderd worden.

Het is een kwestie van gezond verstand dat iemand die een som geld ontvangen heeft zonder daar recht op te hebben, die som, die in rechte niet verschuldigd is, terug moet betalen. Dat is een regel uit het burgerlijk recht die de grondslag vormt van elke terugvordering van een ten onrechte betaald bedrag.

*Maar terwijl in het burgerlijk recht, dat de onderlinge betrekkingen van particulieren regelt, de schuldeiser als hij dat wil af kan zien van terugvordering van wat hij ten onrechte aan de debiteur betaald heeft (kwijschelding van schuld), kunnen in het sociaal recht de **instellingen met een opdracht van algemeen belang de schulden van de sociaal verzekerden niet naar believen behandelen.***

De sociale uitkeringen die ten onrechte zijn betaald, zijn namelijk gefinancierd met gelden van de gemeenschap en die overheidsmiddelen komen niet toe aan wie er niet de wettelijke bijslagtrekkende van is. Als de sociaal verzekerde niet aan de wettelijke voorwaarden voldoet die het verlenen van een uitkering mogelijk maken, bestaat er in het geheel geen recht op die uitkering en als die toch betaald is, moet die in elk geval teruggevorderd worden."

(...)

"3.2. Goede trouw van de sociaal verzekerde

Als men nagaat of misschien best wordt afgezien van terugvordering omdat die uit sociaal oogpunt niet wenselijk is moet men dat doen vanuit het perspectief van de billijkheid: zou terugvorderen tot een groter onrecht leiden dan niet terugvorderen? Uit een oogpunt van billijkheid zou het evenwel onverantwoord zijn af te zien van de terugvordering van een onterechte betaling op vraag van de sociaal verzekerde als de schuld voortvloeit uit fraude door de betrokkene.

Met moet dus uitgaan van de basisregel dat afzien van terugvordering om sociale redenen maar mogelijk is als de sociaal verzekerde op het tijdstip van de niet verschuldigde betaling te goeder trouw was.

In geen geval kan afgezien worden van terugvordering als uit de gegevens in het dossier blijkt dat de sociaal verzekerde de ten onrechte uitgekeerde bedragen verkregen heeft door fraude.

Dat er fraude mee gemoeid is, moet vastgesteld worden rekening houdend met hetgeen bepaald is in artikel 120bis KBW, dat in verband met de verjaringstermijn 3 typesituaties onderscheidt die fraude door de debiteur vormen.

- frauduleuze handelingen : het gaat om daden die er bijvoorbeeld in bestaan een officieel attest te vervalsen of de handtekening van een persoon onderaan een verklaring na te bootsen;

- valse verklaringen : het gaat om daden die de mededeling met zich brengen van gegevens waarvan de betrokkene weet dat ze strijdig zijn met de waarheid;

- bewust onvolledige verklaringen : hier gaat het om het weglaten van iets in een voor het overige waarheidsgetrouwe verklaring, zodat de betrokkene bewust een deel van de waarheid heeft verborgen gehouden.

Als er geen sprake is van kennelijke fraude moet de goede trouw van de debiteur, waarvan altijd vertrokken moet worden, toch in twijfel getrokken worden als uit het onderzoek van het dossier blijkt dat de debiteur op het tijdstip van de betaling wist of redelijkerwijs had kunnen weten dat hij onverschuldigde uitkeringen ontving. Hier valt op te merken dat de sociaal verzekerde zich

nog minder kan beroepen op zijn onwetendheid van het bestaan van een schuld als hij correct geïnformeerd werd door zijn fonds over de situatie van zijn recht op kinderbijslag.”

Gelet op voormeld argument van verzoeker, meent de Geschillencommissie dat het aangewezen is dat verwerende partij een onderzoek zou starten naar de mogelijkheid tot het afzien van terugvordering in toepassing van de bepalingen van artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden.

6. Beslissing

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoeker ontvankelijk maar **ongegrond** is, doch verwerende partij een onderzoek dient op te starten en een beslissing dient te nemen betreffende de vraag of al dan niet kan worden afgezien van terugvordering in toepassing van de bepalingen van artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden.

Aldus uitgesproken te Brussel op 12 februari 2021.

De commissie was samengesteld uit:

- De heer Herman Verlinden, voorzitter;
- De heer Ignace Lambert (Opgroeien Regie) en de heer Peter Keustermans (MyFamily), effectieve leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te .....

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van 3 maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van dit aangetekend schrijven (art. 115, § 1, 1e lid van het Decreet van 27 april 2018² en art. 22, 3e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018³).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens

---

² Tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

³ Betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan.

Door toepassing van het Decreet van 1 maart 2019 tot ontbinding van het Fonds Jongerenwelzijn en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin en het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp wijzigt vanaf 18 april 2019 de naam van 'Kind en Gezin' in 'Opgroeien regie'.

De taken en opdrachten van het agentschap Kind en Gezin worden integraal overgenomen.

Vanaf de inwerkingtreding van het vermelde decreet van 1 maart 2019 wordt op alle officiële documenten de benaming 'Opgroeien regie' gebruikt.

De benaming Kind en Gezin wordt nog behouden in communicatie naar de ouders en voorzieningen om de herkenbaarheid en continuïteit van de dienstverlening te behouden.